

UCHWAŁA NR XXV/187/08
RADY MIASTA KOSTRZYN NAD ODRĄ

z dnia 6 listopada 2008 roku

w sprawie uchwalenia „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Kostrzyn nad Odrą na lata 2009 – 2032”.

Na podstawie art. 18 ust.1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zmianami) – Rada Miasta Kostrzyn nad Odrą uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Kostrzyn nad Odrą na lata 2009 – 2032” w następującym brzmieniu:

I Wprowadzenie

W 1997r weszła w życie ustawa z dnia 19 czerwca 1997r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz.U.nr 101, poz. 628 ze zm.), której celem jest wyeliminowanie produkcji i stosowania wyrobów zawierających ten minerał. W celu doprowadzenia do bezpiecznej eliminacji wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Kostrzyn nad Odrą oraz prawidłowego ich unieszkodliwienia opracowano „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Kostrzyn na Odrą na lata 2009-2032”. W programie opisano ogólne zasady pomocy, której Miasto zamierza udzielić osobom fizycznym usuwającym elementy zawierające azbest., co spowoduje zmniejszenie ryzyka związanego z nieprawidłowym ich usuwaniem.

Z uwagi na fakt, że wyroby zawierające azbest znajdują się na obiektach i budynkach stanowiących własność prywatną zaś koszty zastąpienia ich innymi, bezpiecznymi wyrobami są wysokie proces usuwania wyrobów zawierających azbest prawdopodobnie przebiegać będzie wiele lat.

II Charakterystyka azbestu i wyrobów zawierających azbest.

Wśród wielu minerałów o pokroju włóknistym, mogących stanowić niewątpliwe zagrożenie dla zdrowia, 6 z nich posiada skłonność do tworzenia długich włókien, o elastyczności umożliwiającej ich tkanie. Minerale te objęto ogólną nazwą „minerałów azbestowych”. Trzy z nich powszechnie stosowano w handlu:

- krokidolit, „azbest niebieski”; najbardziej szkodliwy, rakotwórczy i mutagenny - najwcześniej wycofany z użytkowania w latach 80 - tych,
- amosyt, „azbest brązowy”; o szkodliwości pośredniej między krokidolitem i chryzotylem, nie spotykany w wyrobach produkcji polskiej, stosowany w wyrobach europy zachodniej, często w formie tynków i natrysków ognioochronnych,
- chryzotyl „azbest biały”; najczęściej z azbestów stosowany w produkcji wyrobów azbestowo - cementowych oraz popularnych wyrobów tkanych i przędz termoizolacyjnych.

Azbest posiada unikalne właściwości chemiczne i fizyczne. Odporność azbestu na działania wysokich temperatur (temperatura rozkładu i topnienia ok 1500°C), właściwości termoizolacyjne i dźwiękochłonne, wytrzymałość na rozciąganie, elastyczność, a także odporność niektórych odmian azbestu na działanie kwasów, alkaliów i wody morskiej czynią zeń surowiec o szerokim zastosowaniu. Na świecie znanych jest ponad 5 tys. wyrobów, do produkcji których używano azbestu. Stosowany był on m.in. do produkcji wyrobów azbestowo-cementowych, wyrobów włókienniczych, przędzy, sznurów, wyrobów ciernych, takich jak: klocki hamulcowe, tarcze sprzęgłowe; wyrobów hydroizolacyjnych, takich jak: lepiki, papy dachowe, płytki podłogowe, do filtrów w przemyśle piwowarskim i farmaceutycznym oraz wojskowych masek przeciw gazowych.

Wśród wyrobów azbestowych można wydzielić dwie grupy produktów:

„wyroby miękkie” - których gęstość objętościowa jest mniejsza niż 1000kg/m³ , to słabo związane produkty azbestowe o wysokim, ponad 60% udziale azbestu w produkcie oraz niskiej zawartości substancji wiążącej, do których zaliczamy między innymi: tynki, maty, płyty azbestowe, materiały izolujące, papy.

„wyroby twarde” - których gęstość objętościowa jest większa niż 1000kg/m³ , zawierające wysoki udział substancji wiążącej, zaś niski (poniżej 15%) udział azbestu, do których należą płyty faliste i płaskie, rury wodociągowe, elementy kanalizacji. Spójność włókien azbestowych w tych wyrobach jest tak wysoka, że praktycznie nie uwalniają się one do środowiska (wyjątkiem jest obróbka np. cięcie lub proces niszczenia mechanicznego wyrobu).

Wyroby azbestowe będące w dobrym stanie technicznym oraz odpowiednio zabezpieczone nie stanowią istotnego zagrożenia dla zdrowia ludzkiego. Zagrożenie jednak pojawia się wówczas, gdy zaistnieją warunki stwarzające możliwość uwalniania się włókien azbestowych do otoczenia. Do sytuacji takich dochodzi najczęściej w wyniku poddawania elementów azbestowych obróbce mechanicznej, jak również wskutek naruszania struktury wyrobów spowodowanej naturalnym starzeniem się materiału oraz pod wpływem działania czynników atmosferycznych.

Badania naukowe udowodniły, że azbest stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia. Włókna azbestu wdychane dostają się do pęcherzyków płucnych i nie mogą już być wydalone. Ich szkodliwe działanie może ujawnić się dopiero po wielu latach w postaci takich schorzeń jak: pylica azbestowa (azbestoza), międzybłonniaki opłucnej i rak płuc.

Im więcej jest włókien w powietrzu, którym oddychamy, tym większe jest ryzyko zachorowania na choroby wywołane azbestem. Nie ustala się progowej dawki zanieczyszczeń powietrza pyłami azbestu, której przyjęcie przez organizm jest obojętne dla zdrowia, lub poniżej której nie wystąpią nowotwory. Takie jest stanowisko ekspertów W.H.O. Oznacza to w praktyce, że każda dawka czynnika szkodliwego powinna być w miarę możliwości eliminowana z otoczenia człowieka.

Wobec uznania szkodliwego wpływu włókien azbestu na człowieka w wielu krajach świata w latach 90-tych ubiegłego wieku wprowadzono całkowity zakaz jego stosowania.

III Ramy prawne

Od 1997 r. na terenie Polski obowiązuje zakaz produkcji, handlu oraz stosowania wyrobów zawierających azbest. Zakaz taki wprowadzono ustawą z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20 ze zm.). W następnych latach wprowadzono kolejne akty prawne – rozporządzenia, które regulują kwestie związane z postępowaniem i usuwaniem wyrobów zawierających azbest.

Rada Ministrów 14 maja 2002 r. przyjęła „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”. Obejmuje on, między innymi usuwanie azbestu, (szczególnie z budynków), propozycje składowania odpadów zawierających azbest, postulowane zasady wsparcia finansowego, wytyczne do opracowania wojewódzkich i powiatowych programów usuwania wyrobów azbestowych, założenia dotyczące organizacji, systemu kontroli i monitoringu programu. Program ujmuje i podkreśla zasadę, że wyroby nieuszkodzone i w dobrym stanie technicznym, mogą być jeszcze wykorzystywane do roku 2032. Ponadto program nakłada na gminy obowiązek:

- uwzględnienia usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest w gminnych planach gospodarki odpadami,
- współpracy z lokalnymi mediami celem rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest oraz wyroby zawierające azbest,
- przygotowania wykazów obiektów zawierających azbest oraz rejonów występującego narażenia na ekspozycję azbestu.

Znaczne ilości wyrobów zawierających azbest znajdują się na nieruchomościach będących własnością osób fizycznych. Osoby te zobowiązane są do przedkładania Burmistrzowi Miasta informacji o posiadanych wyrobach zawierających azbest. Natomiast Burmistrz Miasta okresowo przedkłada przedmiotowe informacje Wojewodzie.

Obowiązujące przepisy prawa określają sposoby bezpiecznego użytkowania oraz warunki usuwania wyrobów zawierających azbest. Najważniejsze z nich, to:

- prace polegające na usuwaniu lub naprawie wyrobów zawierających azbest mogą być wykonywane wyłącznie przez wykonawców posiadających odpowiednie wyposażenie techniczne do ich prowadzenia,
- wykonawcy prac powinni posiadać zezwolenie na prowadzenie działalności, w wyniku której powstają odpady niebezpieczne,
- prace polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest powinny być poprzedzone zgłoszeniem tego faktu powiatowemu organowi nadzoru budowlanego,
- wykonawca prac polegających na naprawie lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest zobowiązany jest do wydzielenia strefy prac poprzez stosowanie odpowiednich osłon, ogrodzenia terenu prac, umieszczenia tablic ostrzegawczych o treści „uwaga-zagrożenie azbestem”
- prace muszą być prowadzone w taki sposób, żeby wyeliminować uwalnianie azbestu.

Z usuwaniem wyrobów zawierających azbest nierozzerwalnie związany jest proces powstawania odpadów. Jediną metodą unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest jest ich składowanie na odpowiednich składowiskach odpadów niebezpiecznych. Na terenie województwa lubuskiego odpady takie przyjmuje ZUO w Gorzowie Wlkp. – Chróścik.

IV Skala problemu w mieście Kostrzyn nad Odrą

Wyroby zawierające azbest, znajdujące się na terenie miasta Kostrzyn nad Odrą to przede wszystkim płyty dachowe oraz rury wodociągowe. Azbest znajduje się również w płytkach podłogowych PCV, okładzinach hamulcowych, ubraniach ochronnych, kocach gaśniczych, płytach przy palnikach gazowych, uszczelkach i innych wyrobach- nie są to jednak znaczne ilości.

Podstawowym problemem do rozwiązania jest usunięcie pokryć dachowych zawierających azbest oraz rur sieci wodociągowej. Pozostałe wyroby stanowią margines problemu i nie są w takim stopniu narażone na uszkodzenie powodujące pylenie włókien azbestu.

Z przeprowadzonej na terenie miasta Kostrzyn nad Odrą inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest (stan na 30 czerwca 2008r) wynika, że:

- na budynkach będących własnością osób fizycznych znajduje się około **3840,00 m²** płyt

cementowo-azbestowych,

- w sieci wodociągowej wbudowanych jest około **3 km** rur i złączy azbestowo - cementowych.

Podstawowym celem programu jest stopniowe usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Kostrzyn nad Odrą i wyeliminowanie szkodliwego wpływu azbestu na zdrowie mieszkańców. Program zakłada realizację następujących zadań:

- 1) Edukację mieszkańców w zakresie szkodliwości azbestu, postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobu bezpiecznego usuwania i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest.
- 2) Mobilizowanie właścicieli (użytkowników) nieruchomości do usuwania wyrobów zawierających azbest poprzez system pomocy finansowej.
- 3) Demontaż, transport i utylizację, po uprzednim zgłoszeniu, na koszt Miasta wyrobów zawierających azbest z nieruchomości osób fizycznych.
- 4) Podjęcie działań w kierunku pozyskania funduszy pozabudżetowych na realizację programu.
- 5) Oczyszczanie terenów miejskich z odpadów zawierających azbest.
- 6) Bieżący monitoring realizacji programu.
- 7) Okresową weryfikację i aktualizację programu

Koszt usunięcia wyrobów zawierających azbest z budynków mieszkalnych i gospodarczych jest znaczny i wpływa na tempo zmniejszania się ilości tych wyrobów. Przyspieszenie tego procesu wymaga pomocy właścicielom oraz zarządcom budynków, na których takie wyroby zostały zamontowane. W tej sytuacji jedyną formą wsparcia mieszkańców Miasta w usuwaniu wyrobów azbestowych jest dofinansowanie usuwania wyrobów azbestowych. Jednocześnie Miejskie Zakłady Komunalne sp. z o.o. jako właściciel sieci wodociągowej poczyni działania zmierzające do sukcesywnej wymiany około 3 km sieci wodociągowej zbudowanej z rur i złączy azbestowych.

V Zasady pomocy samorządu terytorialnego w usuwaniu wyrobów azbestowych

W celu zmniejszenia ryzyka związanego z nieprawidłowym usuwaniem, a następnie utylizacją wyrobów zawierających azbest Miasto zamierza udzielić osobom fizycznym usuwającym elementy zawierające azbest pomocy finansowej. Pomoc ta polegać będzie na sfinansowaniu przez Miasto kosztów demontażu, transportu i utylizacji wyrobów zawierających azbest. Prace związane z demontażem, transportem i utylizacją odpadów zawierających azbest będzie wykonywać na zlecenie Burmistrza Miasta Kostrzyn nad Odrą przedsiębiorca wybrany zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004r Prawo Zamówień Publicznych. Zgodnie z przepisami prace takie może wykonać jedynie podmiot posiadający stosowne pozwolenie.

Źródłem finansowania pomocy będzie Miejski Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, budżet miasta Kostrzyn nad Odrą oraz w miarę możliwości pozyskiwane środki zewnętrzne.

Warunkiem koniecznym ubiegania się o pomoc w zakresie demontażu, transportu i usuwania wyrobów zawierających azbest jest przedłożenie w Urzędzie Miasta Kostrzyn nad Odrą informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany.

Procedura postępowania:

1. Właściciel lub użytkownik nieruchomości występuje z pisemnym wnioskiem (wzór wniosku stanowi załącznik nr 1 do programu) do Burmistrza Miasta o demontaż, transport i utylizację wyrobów zawierających azbest. Złożony wniosek podlega weryfikacji.
2. Do wniosku należy dołączyć:
  - § kopię aktualnego dokumentu potwierdzającego tytuł prawny wnioskodawcy do budynku/działki (w przypadku budynku/działki, do którego tytuł prawny posiada kilka osób należy dołączyć zgodę współwłaścicieli),
  - § pisemną zgodę na kontrolę prac objętych wnioskiem przez osoby uprawnione,
5. Wnioski rozpatrywane będą w kolejności zgłoszeń.
6. Wnioski niekompletne nie będą rozpatrywane.
7. Druki wniosków o przyznanie dofinansowania wydawane będą w Biurze Obsługi Interesanta Urzędu Miasta w Kostrzynie nad Odrą oraz będą dostępne do pobrania ze strony internetowej Miasta Kostrzyn nad Odrą www.kostrzyn.pl,
8. W przypadku wpłynięcia większej liczby wniosków, wnioski na realizację których nie wystarczy środków przewidzianych w danym roku na realizację "Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Kostrzyn nad Odrą", będą realizowane w pierwszej kolejności w następnym roku kalendarzowym.
9. Wnioskodawca po uzyskaniu pozytywnej pisemnej decyzji w sprawie sfinansowania zadania jest obowiązany do złożenia w ciągu 21 dni w Urzędzie Miasta Kostrzyn nad Odrą kopii potwierdzenia zgłoszenia organowi nadzoru budowlanego zamiaru usunięcia wyrobów zawierających azbest z budynku, dokonany na 30 dni przed planowanym rozpoczęciem robót lub kopii pozwolenia na budowę.
10. Dofinansowanie nie obejmuje kosztów wykonania dokumentacji technicznej, kosztów zakupu i montażu nowych pokryć dachowych ani kosztów poniesionych przez osoby fizyczne, które we własnym zakresie wywoziły odpady azbestowe pochodzące z wymiany pokryć dachowych lub elewacji.

VI Środki niezbędne do realizacji Programu

W programie założono, że usuwanie wyrobów zawierających azbest będzie odbywać się ze wsparciem finansowym Miasta w latach 2009-2032. Wsparcie dotyczyć będzie pokrycia kosztów demontażu, transportu i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest. Dla oszacowania prawdopodobnych kosztów przedsięwzięcia przyjęto, że średni koszt demontażu, transportu i unieszkodliwiania jednego metra kwadratowego odpadów azbestowych wynosi średnio 1,50zł brutto¹ za kg. Przy ustalaniu kosztów oparto się na informacjach pochodzących od firm świadczących usługi w zakresie demontażu, transportu i utylizacji odpadów azbestowych działających na terenie województwa lubuskiego. Na terenie miasta Kostrzyn nad Odrą zinwentaryzowano około 3840 m² płyt azbestowo-cementowych w formie pokryć dachowych, co stanowi około 36tys. kg odpadu oraz około 3 km rur i złączy sieci wodociągowych.

Uwzględniając powyższe koszt demontażu, transportu i utylizacji na składowisku odpadów zinwentaryzowanych płyt azbestowo-cementowych szacunkowo wynosić będzie około 72.000,00zł. Miasto w corocznym budżecie przeznaczy na realizację niniejszego programu środki w wysokości 7.200,00zł, co przy zaangażowaniu mieszkańców Miasta umożliwi usunięcie wyrobów zawierających azbest do 2018r. W przypadku, gdy w tym terminie nie

---

¹ Cena określona na podstawie rozeznania dokonanego we wrześniu 2008r.

zostanie zrealizowany program, Miasto zabezpieczy środki na dalszą jego realizację w latach następnych, jednak nie dłużej niż do 2032r.

VII Podsumowanie

Pomimo wprowadzenia zakazu stosowania azbestu w nowych budynkach i technologiach będzie on jednak jeszcze przez wiele lat elementem struktury wielu wcześniej wybudowanych budynków i budowli. Należy pamiętać, że nie jest szkodliwa sama obecność w budynku materiałów zawierających azbest. Niebezpieczeństwo zaczyna się pojawiać w wyniku nieprawidłowego obchodzenia się z tymi elementami, na skutek czego mogą one, jako źródło emisji włókien azbestowych do powietrza, stać się niebezpieczne.

Bardzo ważne jest zastosowanie się właścicieli i zarządców obiektów budowlanych do obowiązku prowadzenia okresowych kontroli i przeglądu z oceną stanu technicznego wyrobów, oraz przekazywania właściwym jednostkom danych o ilości, stanie i miejscu występowania azbestu. Pozwoli to na podejmowanie przez jednostki samorządowe skutecznych działań mających na celu pomoc właścicielom obiektów w usuwaniu i unieszkodliwianiu azbestu.

Istotna jest również świadomość przedsiębiorców wykonujących prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Wykonywanie tych prac przez wyspecjalizowane i uprawnione w tym zakresie firmy pozwoli wyeliminować zagrożenie wynikające z nieprawidłowego ich prowadzenia. Z tego też względu jednym z głównych celów niniejszego programu jest przybliżenie społeczeństwu problematyki bezpiecznej eksploatacji i usuwania tych wyrobów.

Upowszechnienie programu w konsekwencji skutkować będzie podnoszeniem świadomości społeczności lokalnej w zakresie zagrożeń związanych z eksploatacją i usuwaniem wyrobów zawierających azbest, a w dalszej kolejności pozwoli na wyeliminowanie jak największych ich ilości.

§ 2 Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Kostrzyn nad Odrą.

§ 3 Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego.

Przewodniczący Rady Miasta

Marek Tatarewicz

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXV/187/08
Rady Miasta Kostrzyn nad Odrą z dn. 06.11.08 r.
w sprawie uchwalenia „Programu usuwania wyrobów
zawierających azbest z terenu miasta Kostrzyn nad Odrą
na lata 2009 – 2032”.

....., dnia .....
(miejscowość)

Burmistrz Miasta Kostrzyn nad Odrą
ul. Kopernika 1
66 -470 Kostrzyn nad Odrą

WNIOSEK

o sfinansowanie demontażu, transportu i utylizacji wyrobów zawierających azbest

1. Wnioskodawca

.....

(Imię i Nazwisko)

2. dokument stwierdzający tożsamość wnioskodawcy będącego osobą fizyczną,
rodzaj dokumentu, seria oraz
numer:.....

3. adres zamieszkania:

ulica ..... nr domu ..... nr mieszkania .....
miejscowość ..... kod pocztowy .....

4. adres realizacji zadania:

ulica ..... nr domu ..... nr mieszkania .....
miejscowość ..... kod pocztowy .....
numer ewid. działki .....

5. telefon kontaktowy

.....

6. tytuł prawny do nieruchomości:

.....

(własność, współwłasność, inne)

7. Prace związane z usuwaniem azbestu obejmują *:

- budynek mieszkalny
- budynek gospodarczy
- budynek garażowy
- inne

.....

8. Charakterystyka prac – usuwanie azbestu obejmuje demontaż *:

- płyt dachowych – płaskich / falistych
- elewacji

9. Przewidywane ilości odpadów zawierających azbest [m² lub Mg(tony)]:

.....

Oświadczam, że jestem właścicielem w/w budynku mieszkalnego/ gospodarczego/ działki.

1. Oświadczam, że zapoznałem(am) się z „Programem usuwania wyrobów zawierających azbest dla Miasta Kostrzyn nad Odrą na lata 2009-2032”
2. Oświadczam że obiekty i grunty, na których znajdują się materiały zawierające azbest nie są wykorzystywane na cele działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 173, poz. 1807 z późn. zm.).

3. Do wniosku dołączam kopię:
  - kopię aktualnego dokumentu potwierdzającego tytuł prawny wnioskodawcy do budynku/działki (w przypadku budynku/działki, do którego tytuł prawny posiada kilka osób należy dołączyć zgodę współwłaścicieli),
  - pisemną zgodę na kontrolę prac objętych wnioskiem przez osoby uprawnione,
4. Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych dla potrzeb Urzędu Miasta w Kostrzynie nad Odrą.

.....
(podpis wnioskodawcy)